

Ministerie van Economische Zaken

> Retouradres Postbus 20101 2500 EC Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA 's-GRAVENHAGE

**Directoraat-generaal voor
Energie en Telecom**

Directie Energie en
Duurzaamheid

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 30
2594 AV Den Haag

Postadres

Postbus 20101
2500 EC Den Haag

Factuuradres

Postbus 16180
2500 BD Den Haag

T 070 379 8911 (algemeen)
www.ez.nl

Datum 22 februari 2010

Betreft Antwoord op vragen van het lid Van der Ham (D66) over Desertec

Ons kenmerk

ET/ED / 10012064

Uw kenmerk

2010Z00175

Hierbij zend ik u mede namens de minister van Buitenlandse Zaken de antwoorden op de vragen die zijn gesteld door het lid Van der Ham (D66) over een Brits initiatief ten aanzien van het plan van Desertec. De vragen werden mij toegestuurd op 7 januari 2010 onder nummer 2010Z00175.

1

Wat is uw reactie op het feit dat het plan van Desertec¹ in Groot-Brittannië op het hoogste niveau bestudeerd wordt in een seminar met bijdragen van de minister voor energie, Lord Philip Hunt, de schaduwministers van de oppositiepartijen en de Marokkaanse minister voor energie?

Antwoord

Het plan van Desertec spreekt tot de verbeelding met een potentiële grote rol voor zonne-energie in Noord-Afrika als bron voor elektriciteit. Het Spaanse EU voorzitterschap heeft zonne-energie in het gebied rondom de Middellandse zee als prioriteit aangemerkt en organiseert een conferentie over dit onderwerp in Valencia op 11 en 12 mei 2010.

Voor verschillende regio's van Europa wordt onderzocht hoe het aandeel van duurzame energie in de totale energievoorziening kan worden vergroot en het is ook belangrijk dat de diverse projecten goed op elkaar aangesloten kunnen worden. De belangstelling vanuit Groot-Brittannië voor Desertec is in dit verband goed te begrijpen. Het seminar waar u waarschijnlijk op doelt heeft plaatsgevonden op 2 februari jl. in Londen. De voorzitter van de Desertec Foundation is voor dit seminar gevraagd een presentatie te geven.

2

Deelt u de mening dat het van belang is dat Nederland vertegenwoordigd is op dit seminar? Zal de economische attaché van de ambassade in Londen trachten deel te nemen aan dit seminar?

¹ Desertec: een consortium van Duitse bedrijven dat onderzoek doet naar grootschalige exploitatie van zonne-energie

Antwoord

Ja, een vertegenwoordiger van de economische afdeling van de Nederlandse ambassade in Londen is bij dit seminar aanwezig geweest.

3

Wat is uw reactie op de oproep van de Stichting ter Bevordering van Grootschalige Exploitatie van Zonne-energie (GEZEN), die ervoor pleit dat de Nederlandse regering een soortgelijk initiatief onderneemt en bereid is mee te werken? Bent u bereid een praktische invulling te geven aan deze oproep?

Antwoord

Ik volg de ontwikkelingen met betrekking tot het Desertec plan en het zogenaamde Plan Solaire in het kader van de Mediterrane Unie met interesse. Ik zal dat toelichten.

Het Desertec plan is vooral een initiatief van een groep private partijen, industriële bedrijven, energiebedrijven en investeerders die zich ten doel stellen op termijn een rendabele exploitatie van zonne-energie in de MENA regio (Midden-Oosten en Noord-Afrika) te realiseren, die voor ca. 15% in de Europese elektriciteitsvraag zou kunnen voorzien. De opgewekte elektriciteit moet daartoe via kabels naar Noordelijkere streken worden vervoerd. Dat vergt een grotendeels nieuw elektriciteitsnetwerk aangezien de bestaande netwerken onvoldoende capaciteit hebben. De nieuwe richtlijn Hernieuwbare energie van de Europese Commissie biedt mogelijk aanknopingspunten om een deel van de nationale doelstelling in het kader van de richtlijn (voor Nederland 14% in 2020) buiten de eigen lidstaat te realiseren. Dat kan in een ander EU land, of in een niet EU-land mits de opgewekte hernieuwbare elektriciteit fysiek in de EU wordt ingevoerd. Duurzame energieprojecten in Noord-Afrika zouden daar in principe voor kunnen kwalificeren. Het ministerie van Economische Zaken (DG Energie en Telecom) heeft zitting genomen in een EU werkgroep die deze zogenaamde flexibele mechanismen van de EU richtlijn momenteel in kaart brengt en gaat uitzoeken hoe deze flexibele mechanismen in de praktijk kunnen worden gebracht.

4

Welke actie heeft u de afgelopen tijd ondernomen om uitvoering te geven aan de motie-Van der Ham/Duyvendak die een Nederlandse inspanning vraagt ten aanzien van Concentrating Solar Power-technologie?²

² Kamerstuk 31 239, nr. 20

Antwoord

Sinds 2007 werden achtereenvolgens de volgende activiteiten ondernomen:

- 2007: subsidiëring uit Energietransitiemiddelen van een symposium over CSP (Concentrating Solar power) op 20 en 21 November 2007 te Groningen;
- 2008: Ambtelijke deelname vanuit het Nederlandse DG voor Energie en Telecom aan een EU bijeenkomst over het zogenaamde Plan Solaire in het kader van de Mediterrane Unie;
- 2009: Expliciete inbreng van de case CSP in het kader van de opzet van de nieuwe richtlijn hernieuwbare energie (onderdeel: "flexibele mechanismen") van de Europese Commissie (zie Kamervragen met antwoord 2007-2008, nr. 2892);
- 2009: Aan de orde brengen van het onderwerp CSP tijdens mijn bezoek aan de Algerijnse minister Khelil in Januari 2009 (zie Kamervragen met antwoord 2008-2009, nr. 1493);
- 2009: Het initiëren van een Nederlandse bedrijvenmissie inzake zonne-energie naar Algerije (loopt nog steeds);
- 2010: Deelname aan een EU werkgroep die ten doel heeft te onderzoeken hoe zgn. flexibele mechanismen van de richtlijn hernieuwbare energie in de praktijk kunnen worden gebracht;
- 2010: Deelname aan een high-level seminar over CSP in London.

5

Welke (nieuwe) kansen ziet u voor Nederland om met de overname van het Duitse Transpower elektriciteitsnet van E.ON door Tennet, Europese grensoverschrijdende netten om duurzame elektriciteit te transporteren te realiseren?

Antwoord

Door de overname van Transpower krijgt TenneT meer kennis en deskundigheid beschikbaar over aansluiting en inpassing van grote hoeveelheden windenergie aangezien Transpower hier veel ervaring mee heeft. Integratie van duurzame energie in de energievoorziening op betrouwbare en efficiënte wijze vraagt om internationale samenwerking van de Europese netbeheerders (TSO's). Netontwikkeling en netinvesteringen in de verschillende landen moeten op elkaar aansluiten. De combinatie TenneT-Transpower vergroot de slagvaardigheid en versterkt de mogelijkheden voor investeringen in netten voor duurzame elektriciteit op land en op zee. Bovendien kunnen door de krachtenbundeling deze investeringen efficiënter worden uitgevoerd. De energie-ontwikkelingen op de Noordzee vereisen intensieve samenwerking van betrokken landen en TSO's om tijdig een doelmatig transportnet op zee te realiseren. Door bundeling van de TenneT-Transpower kan de nieuwe internationale onderneming een belangrijke rol spelen in deze Europese ontwikkelingen gericht op duurzame energievoorziening.

6

Gaat Tennet een actievere rol spelen in het plan van Duitse topconcerns om zonne-energie in Afrika op te wekken om Europa te voorzien van groene stroom?

Antwoord

TenneT heeft geen directe betrokkenheid bij het voorliggende plan. TenneT is wel indirect betrokken bij de afstemming op EU niveau van plannen en investeringen in internationale verbindingen en gezamenlijke EU projecten voor Europese netontwikkeling. Zo is TenneT ondermeer als deelnemer aan ENTSO-E, het Europese samenwerkingsverband van TSO's, betrokken bij het opstellen van het "EU Ten Year Network Development Plan". Daarnaast werkt TenneT met de TSO's in de omliggende landen nauw samen op het gebied van netontwikkeling om duurzame energieproductie te kunnen inpassen.

(w.g.) Maria J.A. van der Hoeven
Minister van Economische Zaken